

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет романо-германської філології
Кафедра зарубіжної літератури

Силабус курсу
Література і синергетика

Обсяг	3 кредити, 90 годин
Семестр, рік навчання	2-й, 1-й рік навчання
Дні, час, місце	За розкладом
Викладач (-і)	Абабіна Наталя Василівна, к. філол. н., доцент
Контактний телефон	+380 67 716 64 07
Е-mail	zarlit@onu.edu.ua
Робоче місце	Ауд. 94, 105
Консультації	Згідно з графіком консультацій

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація здійснюється за вказаним e-mail, в Телеграм за вказаним телефоном та під час зустрічей.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Література і синергетика» є вибірковою.

Мета: використовувати синергетичні дослідження в аналізі художнього твору; представити новий погляд на художній текст, на характер естетичної інформації; виявляти основні риси, пов'язані з переорієнтацією авторів і корекцією художнього мислення.

Завдання: обґрунтувати зв'язок технічних і гуманітарних знань, який забезпечує синергетика; розширити методи аналізу художнього твору; розкрити закономірності використання теорії самоорганізації складних систем у літературознавстві; засвоїти поняття «порядок – хаос», «закономірність – випадковість», «варіативність мислення», «кружляння», «самоорганізація процесів», які вдало проектуються на літературний матеріал.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- основні синергетичні поняття, які вдало проектуються на літературний матеріал;
- риси нестабільних епох та авторського світобачення;
- основні синергетичні досягнення та їх використання у вітчизняному і світовому літературознавстві;
- механізми самоорганізації особистості;

вміти:

- мислити абстрактно, обґрунтовувати зв'язок технічних і гуманітарних знань, який забезпечує синергетика;
- осмислювати літературу як полісистему, оперувати синергетичними поняттями в аналізі художнього твору та епохи, аналізувати можливості застосування цих знань для вирішення професійних завдань;

- використовувати синергетичні дослідження в аналізі художнього та наукового твору з метою вирішення проблем, що потребує інтеграції знань, часто в умовах недостатньої інформації та суперечливих вимог;
- виявляти засоби, що використовуються автором для розкриття проблематики твору та впливу на читача;
- розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства, виявляти основні риси, пов'язані з переорієнтацією авторів і корекцією художнього мислення.

ОПИС КУРСУ

Методи та форми навчання

Курс викладений у формі лекцій (16 год. / 10 год.) та практичних (14 год. / 10 год.), а також організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти (60 год. / 76 год.).

Словесні: лекції, дискусії, пояснення, евристична бесіда, проблемна бесіда, інструктаж.

Наочні: PowerPoint презентації.

Практичні: підготовка письмових повідомлень, проблемно-ситуативного повідомлення, презентацій, есе.

Змістовий модуль 1. СИНЕРГЕТИЧНІ МЕТОДИ У ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВІ

ТЕМА 1. ВСТУП. СУЧАСНІ НАПРЯМИ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФІЛОЛОГА.

ТЕМА 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ СИНЕРГЕТИЧНИХ ПОНЯТЬ.

ТЕМА 3. ПРОБЛЕМА ЗАСВОЄННЯ СИНЕРГЕТИЧНОЇ МОДЕЛІ У ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВІ. ХАРАКТЕРИСТИКА НЕСТАБІЛЬНОГО ЧАСУ.

ТЕМА 4. МІФОПОЕТИЧНЕ МИСЛЕННЯ НА МЕЖІ ХІХ–ХХ СТОЛІТЬ. ПРОБЛЕМА ЖАНРУ І СТИЛЮ

ТЕМА 5. ТВОРЧІСТЬ ПИСЬМЕННИКА ЯК СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПРОЦЕС

ТЕМА 6. СИНЕРГЕТИЧНІ ФАЗОВІ ПЕРЕХОДИ

ТЕМА 7. ТИПИ САМООРГАНІЗАЦІЇ.

ТЕМА 8. ДИСИПАЦІЯ СВІТУ І ЛЮДИНИ В НЬОМУ

Рекомендована література

Основна

1. Будз В. П. Самоорганізація суспільної дійсності в контексті її антропологічних засад та аксіологічних чинників. Монографія. Івано–Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський нац-й ун-т імені В. Стефаника», 2017. 522 с.
2. Добронравова І.С. Постнекласичне знання як процес – форми організації та самоорганізації. Філософія освіти. К., 2011. № 1–2 (10). С. 220–230.
3. Добронравова І. С. Практична філософія науки. Суми : Університетська книга, 2017. 352 с

Додаткова

1. Батечко Н. Методологія освітології: синергетичний аспект. *Освітологічний дискурс*. Київ, 2017. № 1–2. С. 16– 27.
2. Борщук Є.М. Системний підхід і синергетика. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. Вип. 21.1. С. 344–347.

3.Воронкова В. Г. Місце і роль синергетики у пізнанні соціальних процесів та розвитку сучасного суспільства. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2012. № 48. С. 5–24.

4.Трифорова О.М. Сучасна наукова картина світу через призму синергетики. *Наукові записки* : Кропивницький, 2016. С. 201–207.

5.Циба В. Синергетичні ідеї формування сфери свідомості особистості. *Освіта регіону*. Київ, 2011. № 5. С 26–27.

Електронні інформаційні ресурси

Наукова бібліотека ОНУ:

– загальний електронний каталог НБ ОНУ – <http://lib.onu.edu.ua/ru/elektronnyj-katalog/>

– інформаційно-бібліографічний відділ НБ ОНУ – <http://lib.onu.edu.ua/ru/virtualnaya-spravocnaya-sluzhba/>

Електронна бібліотека "УКРАЇНІКА" <http://irbis-nbuv.gov.ua>

Електронна бібліотека дисертацій <https://www.dissercat.com>

Електронна бібліотека дисертацій <https://www.dissercat.com>

ОЦІНЮВАННЯ

У ході поточного контролю здобувач може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це є середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю студент набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти для очної форми

Поточний контроль							Тестування	Фінальний бал
C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7		
100	100	100	100	100	100	100	100	100

Поточний контроль на очній формі передбачає оцінювання за 7 практичних занять – по 100 б. кожний. Для підвищення балу студент може виконати додатково самостійну роботу з однієї або кількох тем. Кожний вид роботи оцінюється в межах 100 б. Фінальна оцінка становить середнє арифметичне усіх зазначених видів роботи.

для заочної форми

Поточний контроль								Тестування	Сума балів
T1 с.р.	T2 с.р.	T3 с.р.	T4 с.р.	T5 с.р.	T6 с.р.	П1	П2		
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

На заочній формі поточний контроль передбачає оцінювання за 6 видів самостійної роботи з тем 1-6 і 2 практичні заняття. Кожний вид роботи оцінюється в межах 100 б. Фінальна оцінка становить середнє арифметичне усіх зазначених видів роботи.

Самостійна робота

Самостійна робота передбачає таке, як-от: підготовка до практичного заняття, письмове повідомлення, презентація, цитатна добірка із статей дослідників, розробка аналітичної таблиці, проблемно-ситуативне повідомлення, есе.

ПОЛІТИКА КУРСУ

ПОЛІТИКА КУРСУ визначається нормативними документами/ Положеннями, які є чинними в ОНУ імені І. І. Мечникова.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Відвідування занять є обов'язковим, пропуски при наявності лікарняного відпрацьовуються за домовленістю з викладачем до дати заліку. Перескладання заліку встановлюється деканатом.

Запізнення на заняття через поважні причини, які не мають систематичного характеру, передбачені.

Політика щодо академічної доброчесності:

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ♦ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- ♦ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- ♦ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- ♦ надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;

- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);

- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, іспиту, заліку тощо;

- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);

- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів тощо;
- повідомлення суб'єкта, який здійснює фінансування навчання (проведення наукових досліджень), установи, що видала грант на навчання (дослідження), потенційних роботодавців, батьків здобувача вищої освіти про вчинене порушення;
- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії або нарахування штрафних балів у такому рейтингу;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання;
- відрахування з Університету.

Мобільні пристрої: використання під час занять не заохочується, окрім випадків, пов'язаних з роботою на занятті.

Поведінка в аудиторії: згідно академічних норм, усі прояви неповаги чи булінгу є неприйнятними.